

net gøre det med dem i grøn, i frist Tilstand, saa vægtige, som de da ere og med det Omfang de da indtage — saa er der ineen Tvivl om, at man ogsaa maa kunne udføre den i slytlet Tilstand, naar ikke den høje Sultertold er i Vejen. Jeg føler mig derfor aldeles ikke oplagt til at spotte over det Haab, som man omkring i Landet har næret til en Udvikling af vort Havebrug, til Dels ogsaa støttet til det lille Lovforslag, som her foreligger. Jeg tror, at Tilstanden er saaledes her i Landet, at enhver lille Udfigt til bedre Tilstande i Landbruget, og særlig i det lille Landbrug, gribes med Begærighed, og det gøres med Mette. Jeg har det Haab, at en Udvikling i den Retning — ved Siden af hvad der ellers kunde komme frem hos os i Retning af at udvikle vort Havebrug og vort Landbrug — skal i Fremtiden kunne saa sin Betydning for det lille Landbrug, maaste mest for det allermindste, ikke blot derved, at det skaffer forøget Indtægt for vort Land, men særlig derved, at det skaffer forøget og sund Vækkelse for en hel Del Mennesker ved Havebrug og Sordbrug, en Vækkelse, som jeg laant foretrækker for den, der udfoldes i Fabrikker ved Siden af det surrende Hjul.

Kort for den ærede Minister forelagde sit Toldforslag med denne Paragraf om Medfættelse paa forskellige Forbrugsartikler, fremkom dette lille Forslag i Folketinget, indbragt der ved privat Initiativ. Det kom som en Slags Foraarshæder. Det kom som et første Tegns paa, at der muligvis kunde aabnes Udsigt til et mere frugtbart Samarbejde mellem Lovgivningsmagtens forskellige Faktorer, end det, der har fundet Sted i de nærmest foregaaende Aar. Som saadan tror jeg, at Forslaget blev hilset med Glæde af mange, baade i den ene og den anden politiske Lejr, og det forekommer mig, at naar vi nu staa ved Samlingens Slutning og se, hvilket Arbejde der er udfoldet, kunne vi med Grund pege derpaa og sige, at forhaabentlig vil det Arbejde, som er blevet indledet ved denne lille Lov, ikke løbe frugtesløst ud i Sandet, men allerede i denne Samling sætte sin Frugt, og det er mit Haab, at den Indledning, som derved er gjort, denne Begyndelse, som her ved er stet, ogsaa i den kommende Tid vil kræve sin Fortættelse af os til Gavn for Samfundet. — Af Henhyn saavel til Forslagets Indhold som til den Betydning, Forslaget har haft som Indledning til en Arbejdsperiode i Rigsdagen vil jeg anbefale dette Forslag til det høje Rigs Velvilje. Jeg tror, at det fortjener den.

Det ærede Medlem, der nys talte, kunde friste mig til en længere Smøde-

gaælse af mange af de Ting, han fremkom med, men jeg skal indskrænke mig til det mindst mulige. Jeg tror ikke, at det Referat af, hvad der er fremkommet andet Steds, at denne Gentagelse af alle disse mange Angreb, der jo ganske vist maatte være noget korte, naar de skulde serveres her i Løbet af en lille halv Time, i Sammenligning med den Strøm af Ord og den Storm af Angreb, som har været rejst baade i og udenfor Rigsdagen, egentlig tjener til Sagens Fremme, eller at det vil være uøvendigt eller nyttigt at indlade sig paa en udførlig Smødegæelse deraf eller i det hele at genoptage den Diskussion, som lange Tider igennem har foregaaet andet Steds. Men et Par enkelte Bemærkninger maa jeg dog tillade mig at fremkomme med. Det ærede Medlem var meget betænkelig ved en Udtalelse, han havde hørt i det andet Ting om, at man foreløbig skulde se at komme til Hvile i Forsatningspørgsmaal, det maatte han fra sit Standpunkt betragte som noget meget farligt. Jeg kan nu ikke paatage mig noget Ansvar for denne Udtalelse, men jeg skal dog sige, at jeg har ikke opfattet den saaledes, som om den vedkommende Taler har ment, at man nu skulde lægge sig til at sove i dette Spørgsmaal. Jeg har opfattet denne Udtalelse, som om Taleren mente, at det, da vi nu stod i Stampe og dog skulde møde her i Rigsdagen den første Mandag i Oktober for at blive her i 6 Maaneder, vilde være nyttigt om man i den Tid, da man dog ikke kan løse den store politiske Konflikt, hvad man jo foreløbig ikke kan, og hvortil det ærede Medlem, der talte, heller ikke har givet den ringeste Anvisning, brugte Bejligheden saa meget som muligt, saaledes at man, medens det egentlige Stridsømne maatte hvile, fordi det ikke kan fjærnes, i det mindste kunde udrette noget til Landets Gavn. Og dette forekommer mig at være et saa naturligt Standpunkt, at jeg ikke forstaa, at nogen virkelig kan have noget at indvende derimod. Det ærede Medlem opholdt sig en Del ved de forskellige Skiftelser, som det foreliggende Forslag til forskellige Tider har faaet. Det er jo ganske rigtigt, at det indbragtes som et Forslag til en Skatteombytning mellem Ol og Sukker, og at man senere har taget andre Forbrugsartikler med, samt at den højtærede Finansminister nu har bebudet et Vædringsforslag, som vil udstemme sen af disse Artikler, saa at Lovforslaget kun vil komme til at omfatte Sukker og Petroleum. Det ærede Medlem sagde, at enhver af disse Forandringer er bleven hilset med Jubel, kun den sidste har man